

Obsah

Predhovor	3
1. Základné pojmy a axiómy statiky	6
1.1 Hmotný bod	6
1.2 Dokonale tuhé teleso	6
1.3 Hmota	6
1.4 Priestor	6
1.5 Sila	7
1.6 Dvojica síl	10
1.7 Silová sústava	11
1.8 Moment sily	11
1.9 Axiómy statiky	14
1.10 Princípy statiky	16
2. Nahradenie a rovnováha silových sústav	17
2.1 Priamková silová sústava	18
2.1.1 Určenie výsledného účinku – výslednice	18
2.1.2 Podmienky rovnováhy	19
2.2 Centrálna rovinná silová sústava	20
2.2.1 Skladanie dvoch rôznobežných síl	20
2.2.2 Rozklad sily na dve zložky	22
2.2.3 Rovnováha troch síl	23
2.2.4 Výsledné nahradenie štyroch a viac síl	25
2.2.5 Moment výslednice sústavy síl	27
2.2.6 Silová dvojica	30
2.2.7 Skladanie osamelej sily a silovej dvojice v tej istej rovine	31
2.3 Všeobecná rovinná sústava síl	36
2.3.1 Výsledné nahradenie	36
2.3.2 Podmienky rovnováhy všeobecnej rovinatej sústavy síl	39
2.3.3 Metóda čiastočnej výslednice - Culmannova úloha	42
2.4 Centrálna priestorová sústava síl	42
2.4.1 Nahradenie	43
2.4.2 Podmienky rovnováhy	45
2.5 Všeobecná priestorová sústava síl	47
2.5.1 Základné nahradenie	47
2.5.2 Podmienky rovnováhy	49
2.6 Rovnobežná priestorová silová sústava	49
3. Statika viazaného hmotného objektu	51
3.1 Vázby a väzbové reakcie	51
3.2 Rovnováha hmotného bodu v rovine	53
3.3 Rovnováha hmotného bodu v priestore	54
3.4 Rovnováha tuhého telesa v rovine	56
3.4.1 Nepohyblivé, staticky určito uložené teleso	64
3.5 Rovnováha tuhého telesa v priestore	71
4. Rovinné sústavy telies	77
4.1 Nepohyblivé rovinné sústavy telies	78
4.2 Pohyblivé rovinné sústavy telies. Mechanizmy	92
4.2.1 Analytické riešenie väzbových reakcií a rovnovážnych síl (dvojíc síl)	93
4.2.2 Grafické riešenie väzbových reakcií a rovnovážnych síl (dvojíc síl)	95
4.3 Rovinné prútové sústavy	97
4.3.1 Tvarová a statická určitosť rovinných prútové sústav	98

4. 3. 2	Metódy riešenia prútových sústav	99
5.	Rovnováha útvarov uložených v reálnych väzbách	105
5. 1	Šmykové trenie pri posuvnom pohybe	105
5.1.1	Naklonená rovina	108
5.1.2	Rovinné teleso viazané dvomi reálnymi plošnými väzbami	111
5. 2	Šmykové trenie rotujúcich telies	112
5. 3	Odpory pri odvaľovaní kolies	116
5. 3. 1	Koleso hnané (ťahané, tlačené)	116
5. 3. 2	Koleso hnacie	118
5. 4	Sústava telies s reálnymi väzbami	119
5. 5	Statické pomery vo väzbe realizovanej dokonale ohybným vláknom.	121
5. 6	Statické pomery vo väzbe realizovanej klinovou drážkou	122
6	Kinematika bodu – základné pojmy	125
6.1	Priamočiary pohyb bodu	126
6.1.1	Rýchlosť bodu	126
6.1.2	Zrýchlenie bodu	126
6.1.3	Všeobecné riešenie priamočiareho pohybu bodu	126
6.1.4	Priamočiary pohyb s nulovým zrýchlením (rovnomerný pohyb)	127
6.1.5	Priamočiary pohyb so stálym zrýchlením	128
6.2	Krivočiary pohyb bodu - rozklad pohybu do smeru dotýčnice a normály k trajektórii	129
7.	Kinematika rovinného pohybu tuhého telesa	132
7.1	Vzťah medzi rýchlosťami dvoch bodov jedného tuhého telesa	133
7.1.1	Podmienka tuhosti telesa. Pootočené rýchlosti	136
7.1.2	Translačný pohyb telesa	136
7.1.3	Rotačný pohyb telesa okolo stálej osi	137
7.1.4	Pól pohybu – okamžitý stred otáčania s nulovou rýchlosťou	144
7.1.5	Vzťah medzi zrýchleniami dvoch bodov jedného tuhého telesa. Uhlové zrýchlenie telesa	146
7.1.6	Základný rozklad pohybu	150
7.2	Vzťah medzi rýchlosťami bodu, ktorý sa pohybuje voči dvom referenčným rovinám	152
7.3	Vzťah medzi zrýchleniami bodu, ktorý sa pohybuje voči dvom referenčným rovinám	153
8	Kinematika rovinných sústav telies	160
8.1	Zloženie sústav	160
8. 2	Grafická kinematika rovinných mechanizmov (sústav)	161
8. 2. 1	Použitie geometrie rovinných mechanizmov pri kinematickom riešení	161
8. 2. 2	Grafická kinematika kĺbových mechanizmov	166
8. 2. 3	Grafická kinematika kulisových mechanizmov	173
8. 2. 4	Palcové a vačkové mechanizmy	180
8. 2. 5	Ozubené prevody a planétové súkolesia	183
9	Vektorová dynamika hmotného bodu	189
9. 1	Základné pojmy v dynamike	189
9. 1. 1	Newtonove zákony	189
9. 1. 2	Základné úlohy dynamiky	190
9. 2	Pohybová rovnica hmotného bodu a jej riešenie	190
9. 3	Základné vety dynamiky hmotného bodu	195
9. 3. 2	Veta o zmene momentu hybnosti hmotného bodu	196
9. 3.3	Veta o zmene kinetickej energie a zákon o zachovaní mechanickej energie	198
10	Dynamika sústavy hmotných bodov	200
10. 1	Metóda uvoľnenia	201

10.2	Pohyb strediska (ťažiska) sústavy hmotných bodov	202
11	Geometria hmôt.....	205
11.1	Momenty zotrvačnosti a deviačné momenty	205
11.2	Osovú momenty zotrvačnosti k rovnobežne posunutým osiam	209
11.3	Polomer zotrvačnosti.....	209
11.4	Hlavné osi zotrvačnosti a elipsoid zotrvačnosti	209
12	Dynamika tuhého telesa v rovine	210
12.1	Posuvný (translačný) pohyb telesa	210
12.2	Rotačný pohyb okolo stálej osi	212
12.3	Zotrvačné účinky a vyvažovanie	214
12.4	Všeobecný (obecný) pohyb telesa v rovine.....	218
12.5	Kinetická energia telesa	219
13	Dynamika rovinných sústav telies.....	221
13.1	Metóda uvoľnenia	221
13.3	Redukcia hmotných a silových veličín.....	224
13.4	Základné vzťahy pre výpočet redukcie	224
14	Mechanické kmitanie	229
14.1	Voľné kmitanie hmotného bodu -pohyb harmonický	230
14.2	Vynútené kmitanie hmotného bodu - pohyb netlmený	232
14.3	Voľné kmitanie hmotného bodu s tlmením.....	236
14.4	Vynútené kmitanie hmotného bodu s tlmením	237
15	Dynamika relatívneho pohybu	240
15.1	Relatívny pohyb hmotného bodu	240
16.	Použitá literatúra	244